

KULLAN MERKITYKSESTÄ NYKYÄÄN JA SOSIALISMIN TÄYDELLISEN VOITON JÄLKEEN

Suuren vallankumouksen vuosijuhlaa on parasta viettää siten, että keskitetään huomio ratkaisuaan odottaviin vallankumouksen tehtäviin. Tällainen vallankumouksen juhliminen on paikallaan ja välttämätöntä erikoisestikin niissä tapauksissa, jolloin on vielä vallankumoukselta ratkaisematta jääneitä perustehtäviä, jolloin näiden tehtävien ratkaiseminen vaatii oppimaan jotakin uutta (vallankumouksen tähänastisten aikaansaannosten kannalta katsoen).

Uutta vallankumouksemme kannalta on nykyään välttämättömyys turvautua „reformistiseen”, asteittaiseen, varovaiseen kiertoliikemenetelmään taloudellisen rakennustyön peruskysymyksissä. Tämä „uutuus” aiheuttaa monia kysymyksiä, neuvottomuutta ja epäröintiä sekä teorian että käytännön alalla.

Teoreettinen kysymys: kuinka on selitettävissä, että samalla työvainiolla siirrytään mitä vallankumouksellisimmasta toiminnasta tavattoman „reformistiseen” toimintaan, vaikka vallankumous kokonaisuudessaan edistyy ylipäänsä voitokkaasti? Eikö se ole „asemien luovuttamista”, „vararikon tunnustamista” tai jotain sellaista? Vihamiehet, puolittain feodaalityyppisistä taantumuksellisista menshevikkeihin ja muihin II¹/₂ Internationalen ritareihin saakka sanovat tietenkin, että sitä se on. Eivät he muuten vihollisia olisikaan, elleivät huutaisi tuontapaista jos jostakin syystä ja vallan syyttäkin. Se, että kaikki puolueet — feodaaleista menshevikkeihin asti — ovat liikuttavan yksimielisiä tässä kysymyksessä, todistaa vain vielä kerran, että proletaariseen vallankumoukseen nähden kaikki nuo puolueet ovat tosiaankin „yhtä taantumuksellista joukkoa”

(kuten, sulkumerkeissä sanoen, Engels jo ennusti vuosina 1875 ja 1884 Bebelille kirjoittamissaan kirjeissä)²⁹.

Mutta eräänlaista... „neuvottomuutta” on ystävienkin keskuudessa.

Jälleenrakennamme suurteollisuuden ja järjestämme välittömän tuotteiden vaihdon sen ja talonpoikaisen pienviljelyksen välillä auttaen pienviljelyksen yhteiskunnallistamista. Suurteollisuuden jälleenrakentamiseksi otamme luovutusvelvollisuuden nojalla talonpojilta velaksi tietyn määrän elintarvikkeita ja raaka-aineita. Tällainen oli suunnitelmamme (tai menetelmämme, järjestelmämme), jonka mukaan toimimme yli kolme vuotta, vuoden 1921 kevääseen asti. Se oli tehtävän vallankumouksellinen ratkaisutapa siinä mielessä, että tarkoituksena oli entisen yhteiskunnallisen talousmuodon suoranainen ja täydellinen murskaaminen ja uuden yhteiskunnallisen talousmuodon luominen sen tilalle.

Tuon ratkaisutavan, suunnitelman, menettelytavan, järjestelmän olemme vuoden 1921 keväästä lähtien pyrkineet vaihtamaan (emme ole vielä lopullisesti „vaihtaneet”, vaan vasta pyrimme vaihtamaan tajuamatta täysin sitä) kokonaan toisenlaiseen, tyypiltään reformistiseen: ei pidä *murskata* entistä yhteiskunnallista talousmuotoa, kaupankäyntiä, pientaloutta, pienyritteliäisyyttä eikä kapitalismia, vaan *on elvytettävä* kaupankäyntiä, pienyritteliäisyyttä, kapitalismia ja hillittävä näitä varovaisesti ja vähitellen ja saatava ne alistetuiksi valtion säännöstelyn alaisiksi *vain sitä mukaa kuin* ne elpyvät.

Siis vallan toisenlainen ratkaisutapa.

Entiseen vallankumoukselliseen ratkaisutapaan verraten tämä on reformistinen ratkaisutapa (vallankumous on sellaista uudistamista, että vanha murskataan tärkeimmältä ja oleellisimmalta osaltaan eikä uudisteta sitä varovasti, hitaasti, asteittaisesti ja siten, että pyritään murskaamaan mahdollisimman vähän).

Herää kysymys: jos te kokeiltuanne vallankumouksellisia menetelmiä olette myöntäneet ne epäonnistuneiksi ja siirtyneet reformistisiin menetelmiin, niin eikö tämä todista sitä, että te yleensä julistatte vallankumouksen virheeksi? Eikö tämä todista sitä, ettei yleensä olisi pitänyt aloittaa vallankumouksesta, vaan reformeista ja rajoittua reformeihin?

Tällaisen johtopäätöksen tekevät menshevikit ja heidän kaltaisensa. Mutta tuollainen johtopäätös on joko sofismia ja pelkkää puijausta niiden taholta, jotka politiikassa ovat „kulkeneet monen kiirastulen kautta”, tai lapsellisuutta niiden taholta, jotka „eivät ole joutuneet voittamaan” todellista kiusausta. Oikeaa vallankumousmiestä uhkaava suurin vaara — ehkäpä ainoakin vaara — on yltiövallankumouksellisuus, sen unohtaminen, missä rajoissa ja oloissa on sopivaa ja hyödyllistä soveltaa vallankumouksellisia menetelmiä. Oikeat vallankumousmiehet ovat taitaneet niskansa useimmiten silloin, kun ovat ryhtyneet käyttämään „vallankumous”-sanassa isoa alkukirjainta ja ylentämään „vallankumousta” milteipä joksikin jumaluuksi, alkaneet mennä päästään pyörälle ja kadottaa kykynsä harkita, punnita ja tarkistaa mitä kylmäverisimminkin ja tervejärkisimminkin ajankohtana, missä tilanteessa, millä toiminta-alalla on osattava toimia vallankumouksellisesti ja minä ajankohtana, missä tilanteessa ja millä toiminta-alalla on osattava siirtyä reformistiin menettelytapoihin. Oikeat vallankumousmiehet tuhoutuvat (en tarkoita ulkonaista tappiota, vaan heidän asiansa sisäistä epäonnistumista) vain siinä tapauksessa — mutta silloin he tuhoutuvatkin varmasti —, jos menettävät terveen järkensä ja saavat päähänsä, että „suuri, voitokas, maailmanvallankumous” voi ja sen pitää ratkaista vallankumouksellisesti kaikki tehtävät missä tilanteessa ja millä toiminta-alalla tahansa.

Se, joka „saa päähänsä” tuollaista, on tuhon oma, sillä hän on tehnyt tyhmyyden peruskysymyksessä, ja ankarassa sodassa (vallankumous on mitä ankarinta sotaa) tappio on rangaistus tyhmyydestä.

Missä on sanottu, että „suuri, voitokas, maailmanvallankumous” voi ja sen tulee käyttää vain vallankumouksellisia menettelytapoja? Ei sitä ole missään sanottu. Ja se on suorastaan ja ehdottomasti erehdys. Se on ilman muuta erehdys yksinpä teoriainkin kannalta, mikäli pidetään kiinni marxilaisuudesta. Sen todistaa erehdykseksi myös vallankumouksemme kokemus. Teorian kannalta katsoen: vallankumouksen aikana tehdään kuten muinakin aikoina tyhmyyksiä, sanoi Engels³⁰, ja hän sanoi totuuden. On pyrittävä tekemään niitä vähemmän ja oikomaan mahdollisimman pian ottaen huomioon mahdollisimman terve-

järkisesti, milloin ja mitkä tehtävät voidaan ja mitä ei voida ratkaista vallankumouksellisin keinoin. Kokemuksemme osoittaa: Brestin rauha oli näyte menettelystä, joka ei ollut lainkaan vallankumouksellista, vaan reformistista ja jopa pahempaakin kuin reformistista, sillä se oli taantuvaa, kun taas reformistinen toiminta on ylipäänsä hidasta, varovaista, asteittaista eteenpäinmenoa eikä perääntymistä. Että taktiikkamme oli Brestin rauhaa solmittaessa oikea, se on nyt siinä määrin todistettu, kaikille selvä ja yleisesti tunnustettu, ettei tästä aiheesta kannata enää puhua tämän enempää.

Vallankumuksemme on suorittanut täysin loppuun vain porvarillis-demokraattiset tehtävänsä. Ja meillä on mitä laillisin oikeus olla ylpeitä siitä. Vallankumuksemme proletaariset eli sosialistiset tehtävät ovat pääasiassa kolmenlaisia: 1) vallankumouksellinen irrottautuminen imperiaalistisesta maailmansodasta; kapitalististen saalistajien kahden yleismaailmallisen ryhmän välisen teurastuksen paljastaminen ja *lopettaminen*; me olemme omasta puolestamme suorittaneet sen loppuun; vain useiden edistyneiden maiden vallankumous voi suorittaa sen joka suhteessa loppuun. 2) Neuvostojärjestelmän luominen proletariaatin diktatuurin toteuttamisen muodoksi. Käännös on tapahtunut maailman mitassa. Porvarillisen demokraattisen parlamentarismien aikakausi on päättynyt. On alkanut maailman historian uusi luku: proletariaatin diktatuurin aikakausi. Neuvostojärjestelmä ja proletariaatin diktatuurin eri muodot voidaan viimeistellä ja kehittää lopullisesti vain useamman maan ponnistuksilla. Meillä on tällä alalla vielä hyvinkin paljon keskeneräistä. Olisi anteeksiantamatonta olla näkemättä sitä. Meidän on vielä monta kertaa lopetettava, tehtävä uudestaan ja aloitettava alusta. Joka askelmalla, jolle onnistumme nousemaan kehittäessämme tuotantovoimia ja kulttuuria, meidän on samalla täydennettävä ja parannettava neuvostojärjestelmäämme, sillä onhan taloutemme ja kulttuurimme vielä kovin alhaisella tasolla. Paljon on tehtävä uudestaan, ja olisi järjettömyyden huippu (ellei vieläkin pahempaa) „pelätä” sitä. 3) Sosialistisen järjestelmän taloudellisen perustan rakentaminen. Tällä alalla on vielä tekemättä tärkein ja oleellisin. Se on kuitenkin tähdellisin tehtävämme, tähdellisin sekä periaat-

teen että käytännön kannalta, sekä VSFNT:n kannalta nyt että kansainväliseltä kannalta katsottuna.

Koska tärkein on jäänyt pohjimmaltaan loppuunsaorittamatta, tulee koko huomio kiinnittää siihen. Ja vaikeus on tällöin siirtymisen muodossa.

„Ei riitä, että ollaan vallankumousmiehiä ja sosialismin kannattajia tai kommunisteja yleensä”, kirjoitin vuoden 1918 huhtikuussa „Neuvostovallan lähimmissä tehtävissä”³¹. „On osattava löytää kullakin hetkellä se erityinen ketjun rengas, johon on kaikin voimin tartuttava, jotta voitaisiin pitää käsissä koko ketju ja valmistautua tarttumaan varmasti seuraavaan renkaaseen. Sitä paitsi näiden renkaiden järjestys, niiden muoto, niiden kytkeytyminen toisiinsa, niiden välinen ero tapausten historiallisessa ketjussa ei ole niin yksinkertainen eikä niin alkeellinen kuin tavallisessa sepän takomassa ketjussa.”

Nykyhetkellä sillä toiminnan alalla, josta tässä on puhe, tällaisena renkaana on kotimaisen *kaupan* elvyttäminen siten, että valtio säännöstelee (ohjaa) tuota kauppaa oikealla tavalla. Kaupankäynti on historiallisten tapahtumien ketjussa, vuosien 1921—1922 sosialistisen rakennustyömme siirtymismuodoissa se „rengas”, „*johon*” meidän, proletaarisen valtiovallan, meidän, johtavan kommunistisen puolueen, „*on kaikin voimin tartuttava*”. Jos me nyt „tartumme” tuohon renkaaseen kyllin lujasti, saamme varmasti lähitulevaisuudessa haltuumme *koko* ketjun. Muuten emme voi saada haltuumme koko ketjua, luoda perustaa sosialistisille yhteiskuntataloudellisille suhteille.

Tämä tuntuu omituiselta. Kommunismi ja kaupankäynti?! Jotakin peräti yhteenkuulumatonta, nurinkurista ja kaukaista. Mutta jos harkitaan asiaa *talouden kannalta*, niin ne eivät ole toisistaan sen kauempana, kuin mitä kommunismi on pientalonpoikaisesta, patriarkalisesta maanviljelyksestä.

Kun voitamme maailman mitassa, teemme luullakseni kullasta yleisiä käymälöitä muutamien maailman suurimpien kaupunkien katujen varsille. Kullan käyttäminen sellaiseen tarkoitukseen olisi „oikeudenmukaisinta” ja havainnollisen opettavaista niille sukupolville, jotka muistavat, miten kullan vuoksi tapettiin kymmenen miljoonaa ja tehtiin sotavammaisiksi kolmekymmentä miljoonaa ihmistä vuosien 1914—1918 „suuressa vapaussodassa”,

jota käytiin sen suurkysymyksen ratkaisemiseksi, kumpi rauha, Brestinkö vai Versaillesin, on huonompi; ja kuinka tuon samaisen kullan vuoksi aiotaan ilmeisesti tappaa taas kaksikymmentä miljoonaa ja tehdä vammaisiksi kuusikymmentä miljoonaa ihmistä sodassa, joka syttyy joko vuoden 1925 tai vuoden 1928 tienoissa, joko Japanin ja Amerikan, Englannin ja Amerikan välillä tai jotenkin siihen suuntaan.

Mutta niin „oikeudenmukaista”, hyödyllistä, inhimillistä kuin sellainen kullan käyttö lieneekin, sanomme silti: päätäksemme niin pitkälle meidän pitää tehdä vielä yksi jos toinenkin vuosikymmenen työtä yhtä hellittämättömästi ja menestyksellisesti kuin teimme vuosina 1917—1921, mutta paljon laajemmalla työvainiolla. Mutta toistaiseksi VSFNT:ssa pitää säästää kultaa, myydä sitä kalliimpaan hintaan ja ostaa sillä tavaroita huokeampaan hintaan. Susien seurassa susien tavalla, mutta mitä tulee kaikkien susien tuhoamiseen, kuten järjellisessä ihmisyyhteiskunnassa pitäisi olla, niin pitäkäämme kiinni viisaasta venäläisestä sananparresta: „Älä ylvästele tappeluun lähtiesäsi, vaan vasta tappelusta tullessasi”...

Kaupankäynti on ainoa mahdollinen taloudellinen yhdyside kymmenien miljoonien pienviljelijöiden ja suurteollisuuden välillä, jos... jos näiden viljelijöiden rinnalla ei ole mallikelpoista koneellista suurteollisuutta sähköjohtoverkostoineen, teollisuutta, joka niin teknillisen tehonsa kuin organisatorisen „päällysrakennelmansakin” ja niistä johtuvien muiden ilmiöiden puolesta pystyy varustamaan pienviljelijät paremmilla tuotteilla suuremmassa määrin, nopeammin ja halvemmasta hinnasta kuin ennen. Maailman mitassa tämä „jos” on jo toteutunut, tämä edellytys on jo olemassa, mutta erillinen maa, joka lisäksi on takapajuisimpia kapitalistisia maita, vaikka se yrittikin heti ja välittömästi rakentaa, toteuttaa elämässä, järjestää käytännössä uutta yhteyttä teollisuuden ja maanviljelyn välille, ei pystynyt ratkaisemaan tätä tehtävää „äkkirynnäköllä” ja sen täytyy ratkaista tuo tehtävä monien aikaa vaativien, asteittaisten, varovaisten „saarto”-liikkeiden avulla.

Proletaarinen valtiovalta pystyy hallitsemaan kaupankäyntiä, ohjaamaan sitä, pitämään sen tietyissä rajoissa. Pieni, aivan pieni esimerkki: Donetsin kivihiihialueella on

alkanut vähäinen, toistaiseksi hyvin vähäinen, mutta ilmeinen talouselämän elpyminen, joka johtuu osittain työntuottavuuden noususta suurissa valtion kaivoksissa, osittain myös pikkukaivosten vuokraamisesta talonpojille. Proletaarinen valtiovalta saa siten pienen (kehittyneiden maiden kannalta mitättömän pienen, mutta meidän köyhissä oloissamme kuitenkin tuntevan) määrän ylimääräistä hiiltä, jonka omakustannushinta on sanokaamme 100%, ja myy sitä valtion eri laitoksille 20% ja erinäisille yksityishenkilöille 40% kalliimpaan hintaan. (Huomautan suluissa, että olen ottanut nämä luvut aivan mielivaltaisesti, ensiksikin siksi, että en tiedä tarkkoja lukuja, ja toiseksi siksi, että vaikka ne tietäisinkin, en antaisi niitä nyt julkisuuteen.) Näyttää siltä kuin *alkaisimme*, vaikkakin mitä vaatimattomimmassa määrässä, hallita teollisuuden ja maatalouden välistä *kauppavaihtoa*, tukkukauppaa ja suorittaa tehtävää: on otettava pohjaksi olemassa oleva, takapajuinen pienteollisuus ja suurteollisuus, joka on heikentynyttä ja runneltua, elvytettävä kaupankäyntiä *tältä* taloudelliselta pohjalta, annettava tavallisen, keskivarakkaan talonpojan (joka on joukonmies, joukkojen, alkuvoimaisuuden edustaja) tuntea, että talouselämä elpyy, ja käytettävä tätä hyväksi tehdäksemme yhä järjestelmällisemmin ja sisukkaammin, yhä laajemmin ja menestyksellisemmin työtä suurteollisuuden kunnostamiseksi.

Älkäämme antautuko „tunnesosialismin” tai vanhan venäläisen, puoleksi tilanherramaisen, puoleksi talonpoikaismaisen patriarkaalisuuden valtaan, joille on ominaista tahaton kaupankäynnin halveksuminen. Kaikkinaisia taloudellisia siirtymismuotoja sopii ja *on* osattava käyttää, kun se osoittautuu tarpeelliseksi, jotta lujitettaisiin talonpoikaiston ja proletariaatin välistä yhteyttä, elvytettäisiin heti rappioitetun ja nälännytetyn maan kansantalous, kohotettaisiin teollisuutta ja helpotettaisiin tulevien entistä laajemmalle ja syvemmälle ulottuvien toimenpiteiden — kuten esimerkiksi sähköistämisen — toteuttamista.

Vain marxilaisuus on osoittanut täsmällisesti ja oikein, mikä suhde reformeilla on vallankumoukseen, jota paitsi Marx saattoi nähdä vain yhdeltä puolen tämän suhteen, nimittäin mikä on tuo suhde ennen kuin proletariaatti on saavuttanut edes yhdessä maassa kutakuinkin varman ja kutakuinkin pysyvän voittonsa. Sellaisessa tilanteessa oli

oikean suhteen perusta seuraava: reformit ovat proletariaatin vallankumouksellisen luokkataistelun sivutuote. Kaikkiällä kapitalistisessa maailmassa tämä suhde on proletariaatin vallankumouksellisen taktiikan perusta, aakkostotuus, jota II Internationalen lahjottavissa olevat johtomiehet ja II¹/₂ Internationalen puolittain pedanttiset, puolittain keikaroivat ritarit vääristelevät ja hämäävät. Kun proletariaatti on voittanut vaikkapa vain yhdessäkin maassa, reformien suhde vallankumoukseen tavallaan uudentuu. Periaatteessa asia pysyy samana, mutta muodossa tapahtuu muutos, jota Marx henkilökohtaisesti ei voinut ennakoita nähdä ja jonka voi tajuta vain marxilaisen filosofian ja politiikan pohjalta. Miksi me saatoimme suorittaa oikealla tavalla Brestin perääntymisen? Siksi, kun olimme menneet niin pitkälle eteenpäin, että meillä oli tilaa perääntyä. Me olimme pystyttäneet neuvostovaltion, irrottautuneet vallankumouksen avulla imperialistisesta sodasta ja suorittaneet loppuun porvarillis-demokraattisen vallankumouksen niin huimaavan nopeasti, *muutamassa viikossa*, vuoden 1917 lokakuun 25 päivästä Brestin rauhaan asti, että jopa suuren perääntymisliikkeen (Brestin rauhan) jälkeenkin meille jäi silti aivan riittävästi asemia käyttääksemme hyväksi „hengähdystaukoa” ja lähteäksemme voitokkaasti eteenpäin Koltshakia, Denikiniä, Jude-nitshia, Pilsudskia ja Wrangelia vastaan.

Ennen proletariaatin voittoa reformit ovat vallankumouksellisen luokkataistelun sivutuotteita. Voiton jälkeen ne (jos kohta pysyvätkin kansainvälisessä mitassa samoina „sivutuotteina”) muodostuvat sille maalle, jossa voitto on saavutettu, myös välttämättömäksi ja lailliseksi hengähdystauoksi niissä tapauksissa, jolloin äärimmäisen suurten voimainponnistusten jälkeen voimia ei ilmeisesti riitä sen tai tämän muutoksen vallankumoukselliseen suorittamiseen. Voitto muodostuu sellaiseksi „voimareserviksi”, että jaksetaan kestää — sekä aineellisesti että moraalisesti — vaikka jouduttaisiinkin perääntymään. Se, että kestetään aineellisesti, merkitsee riittävän ylivoiman säilyttämistä, jottei vihollinen voi lyödä meitä kokonaan. Se, että kestetään moraalisesti, merkitsee, ettemme anna demoralisoida, desorganisoida itseämme, vaan säilyttämme päämme selvänä arvioidessamme tilannetta, pysymme reippaina ja lujatahtoisina, että pitkällekin peräänty-

sämme peräännyimme vain kohtuuden rajoissa ja niin, että voisimme ajoissa keskeyttää perääntymisen ja siirtyä taas hyökkäykseen.

Olemme perääntyneet valtiokapitalismiin. Mutta olemme perääntyneet kohtuuden rajoissa. Nyt peräännyimme valtion säännöstelemään kaupankäyntiin. Mutta peräännyimme kohtuuden rajoissa. On jo olemassa oireita, että tämä perääntyminen loppuu, ettei ole kovinkaan kaukana aika, jolloin tämä perääntyminen voidaan keskeyttää. Mitä tietoisemmin, mitä yksimielisemmin ja ennakkoluulottomammin suoritamme tämän välttämättömäksi käyneen perääntymisen, sitä pikemmin voimme sen keskeyttää, sitä varmempaa, nopeampaa ja laajempaa on sitten oleva voitokas etenemisemme.

Marraskuun 5 p:nä 1921

„Pravda” № 251,
marraskuun 6—7 p:nä 1921
Allekirjoitus: N. L e n i n

Julkaistaan
„Pravda” lehden teksti-
mukaan